

РАЧУК Володимир

Викладач та майстер виробничого навчання

Коломийського індустріально-педагогічного фахового коледжу

БЛАГОДИР Ольга

викладач Коломийського індустріально-педагогічного фахового коледжу

ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ

Інтенсивні зміни, що відбуваються в освітньому просторі під впливом цифрових технологій, зумовлюють переосмислення підходів до підготовки майбутніх фахівців [4, с.15]. Освітній процес поступово переходить від передачі готових знань до організації діяльності, у межах якої здобувач освіти набуває досвіду їх практичного застосування.

У цих умовах особливої ваги набуває питання не стільки обсягу засвоєної інформації, скільки здатності використовувати її у професійних ситуаціях. Саме тому акцент переноситься на формування професійних компетентностей як інтегрованого результату навчання [3, с.102].

Практико-орієнтоване навчання дає можливість реалізувати таку логіку підготовки, оскільки забезпечує безпосередній зв'язок між теоретичним матеріалом і практичною діяльністю. Водночас цифрові технології розширюють інструментарій організації цього процесу, роблячи його більш гнучким, наочним і доступним для здобувачів освіти.

Метою є з'ясування особливостей поєднання практико-орієнтованого навчання з використанням цифрових ресурсів у підготовці здобувачів освіти, а також оцінювання результативності такого підходу з позицій формування професійних компетентностей.

Організація освітнього процесу у фаховому коледжі потребує таких підходів, які забезпечують не лише засвоєння навчального матеріалу, а й формування здатності діяти в умовах реальної професійної діяльності [5, с.134]. У цьому контексті практико-орієнтоване навчання розглядається нами як спосіб побудови навчання через діяльність, максимально наближену до майбутньої професії.

У власній практиці такий підхід реалізується через системне поєднання теоретичного навчання з виконанням практичних завдань різного рівня складності. Здобувачі освіти працюють із виробничими ситуаціями, виконують технологічні операції, аналізують можливі несправності та пропонують варіанти їх усунення. Це дозволяє перейти від пасивного сприйняття інформації до активної діяльності, у межах якої формуються професійно значущі вміння.

Особливого значення набуває підготовчий етап до виконання практичних робіт. Саме тут активно використовуються цифрові ресурси: відеоматеріали, електронні інструкційні картки, онлайн-матеріали. Завдяки цьому здобувачі

освіти мають змогу заздалегідь ознайомитися з алгоритмами виконання операцій, зрозуміти послідовність дій і звернути увагу на можливі помилки.

Під час роботи у виробничих майстернях відбувається безпосереднє застосування набутих знань. Виконання конкретних технологічних операцій супроводжується використанням електронних чек-листів і фіксацією результатів, що дозволяє структурувати діяльність і забезпечити її усвідомлений характер. Такий підхід сприяє розвитку аналітичного мислення, відповідальності та здатності оцінювати результати власних дій.

Використання цифрових інструментів не замінює практичну підготовку, а виступає її логічним доповненням [2, с.78]. Завдяки цьому формується цілісне освітнє середовище, у якому теоретичні знання, цифрові ресурси та практична діяльність взаємодіють між собою.

Важливим результатом є також розвиток інформаційно-цифрової компетентності. Здобувачі освіти набувають умінь працювати з технічною інформацією, аналізувати дані та використовувати сучасні інструменти для вирішення професійних завдань.

З метою перевірки ефективності запропонованого підходу було здійснено порівняльний аналіз результатів навчання двох груп здобувачів освіти (по 15 осіб у кожній). В одній групі навчання здійснювалося із системним використанням цифрових матеріалів і поетапною організацією практичної діяльності, в іншій — із переважанням традиційних форм роботи.

Оцінювання проводилося за результатами виконання комплексних практичних завдань, що передбачали правильність виконання операцій, здатність до аналізу ситуацій та обґрунтування прийнятих рішень. За підсумками контролю встановлено, що середній рівень сформованості практичних умінь у першій групі був вищим на 12%. Зокрема, кількість здобувачів освіти з достатнім і високим рівнем підготовки зросла з 53% до 65%.

Крім кількісних показників, спостерігалось підвищення рівня навчальної активності та зацікавленості. Студенти більш охоче виконували завдання, проявляли ініціативу та демонстрували більшу самостійність у роботі.

Отже, впровадження практико-орієнтованого навчання у поєднанні з цифровими технологіями створює умови для більш ефективної підготовки здобувачів освіти. Такий підхід дозволяє сформувати не лише знання, а й здатність їх застосовувати у професійній діяльності [1, с.95].

Поєднання традиційних форм навчання з цифровими ресурсами сприяє підвищенню якості освітнього процесу, активізації пізнавальної діяльності та розвитку професійних компетентностей.

Подальший розвиток цього напрямку доцільно пов'язувати з удосконаленням методичного забезпечення, розширенням використання цифрових інструментів і впровадженням нових форм організації практичної підготовки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волкова Н. П. Педагогіка : навчальний посібник. 4-те видання. Київ : Академвидав, 2012. 616 с.

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. 2-ге видання. Київ : Академвидав, 2012. 352 с.

3. Ковальчук В. І. Професійна підготовка майбутніх фахівців у системі фахової передвищої освіти : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 310 с.

4. Литвинова С. Г. Цифровізація освіти: сучасні підходи та технології : монографія. Київ : Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2020. 220 с.

5. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник. 3-тє видання, стереотипне. Київ : Академвидав, 2009. 560 с.

РЕВА Світлана

*викладач, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,
відділення агроінженерії*

ВСП «Глухівський агротехнічний фаховий коледж Сумського НАУ»

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК І ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ОСВІТИ

Сучасний етап суспільного розвитку характеризується інтенсивними процесами цифровізації, інформатизації та інноваційних перетворень у різних сферах діяльності, зокрема в освіті. За таких умов особливої актуальності набуває модернізація освітнього процесу в закладах фахової освіти, що передбачає впровадження сучасних педагогічних технологій і методик навчання, спрямованих на підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців. Трансформації в економічній сфері, динаміка ринку праці та підвищення вимог до рівня професійної компетентності зумовлюють необхідність оновлення змісту, форм і методів навчання.

Інноваційні педагогічні технології є важливим чинником формування професійних компетентностей, розвитку критичного мислення, творчого потенціалу та здатності здобувачів освіти до самостійного прийняття рішень. Застосування цифрових освітніх платформ, інтерактивних методів навчання, проєктних технологій і елементів дистанційної освіти забезпечує підвищення ефективності освітнього процесу та його адаптацію до сучасних соціально-економічних викликів.

У педагогічній практиці інноваційні освітні технології реалізуються через різноманітні методи та організаційні форми навчання. До найбільш поширених належать змішане, дистанційне, проєктне та проблемно-орієнтоване навчання, кейс-метод, технології розвитку критичного мислення, а також використання цифрових освітніх ресурсів і платформ. Їх застосування сприяє активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, підвищенню рівня навчальної мотивації та формуванню навичок самостійного здобуття й опрацювання інформації.

Використання сучасних освітніх технологій створює передумови для реалізації практикоорієнтованого навчання, розвитку професійних